

масштабная, всесторонне осмысленная методология создания полтавской мясной породы свиней и ее успешная реализация заложили уникальную основу относительно перспектив современного использования животных отечественного генотипа, как при интенсивном производстве свинины в качестве материнской или отцовской формы, так и в системах традиционных технологий разведения и откорма свиней для получения экологического национального продукта.

Ключевые слова: свиньи, полтавская мясная порода, метод, история создания, селекционный процесс, межпородные сочетания.

I.B. Bankovska. The role of metodological approaches in the creation of the Poltava meat breed of pigs.

It was opened the significance of methodological approaches and science-practical bases in a historical zootechnical process of the creation of the Poltava meat breed of pigs. It has been done the conclusion about a fact that the methodology of the creation of the Poltava meat breed of pigs was widely and thoroughly comprehended and its successful realization founded an unique base in relation to perspectives of the modernusing of animals of a domesticgenotype at en intensive production of porc as maternal or paternal forms and also in systems of traditional technologies of breeding and fattening of pigs for obtaining of a national ecological product.

Key words: pigs, The Poltava meat breed, method, a history of creation, selective process, combination.

УДК.636.4.083

Іванов В.О., доктор сільськогосподарських наук, професор
Херсонський державний аграрний університет

Романовська Л.В., конструктор
УкрНДІ «Агропроект»

Максименко О.О., науковий співробітник

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ПРОДУКТИВНІСТЬ СВИНЕЙ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ ЗА РІЗНИХ УМОВ УТРИМАННЯ

Рецензент – кандидат біологічних наук О.Ф. Сагло

Представлені експериментальні матеріали щодо переваг літньо-табірного утримання ремонтного молодняка свиней, зокрема, в умовах літньо-табірного пасовищного утримання по групах тварин породи ландрас і великої білої. Вартість додаткової основної продукції склала з розрахунку на одну голову відповідно 176,8 і 188,5 грн. порівняно з аналогами, які утримувались у приміщеннях.

Постановка проблеми. Головною задачею племінних репродукторів і племферм є забезпечення племінних господарств та комплектування промислових комплексів висококласним племінним молодняком свиней з потенційно високими відтворювальними якостями і пристосованого до умов інтенсивного виробництва свинини. В зв'язку з цим постає проблема створення таких умов вирощування свиней, які б забезпечили отримання гарантованої продукції.

Стан вивчення проблеми. У роботах [1, 4] наголошується, що сучасна технологія порушила певне взаємовідношення організму свиней, що склалося в процесі філогенезу, з навколишнім середовищем, з традиційними умовами утримання і годівлі. Ремонтний молодняк свиней, який вирощувався в умовах племінних заводів і ферм, у разі постачання на комплекс, потрапляє в інші умови, порівняно з тими де він утримувався. Аналогічна картина спостерігається при завозі поголів'я свиней із зарубіжних країн. Відомо, що тільки повне забезпечення фізіологічних вимог організму за рахунок повноцінної годівлі та оптимальних умов утримання є запорукою отримання високої продуктивності свиноматок [3, 4]. У цьому контексті досить привабливо виглядає вирощування молодняку свиней в умовах літньо-табірного пасовищного утримання для підвищення відтворювальної здатності свиноматок [2]. Причому на якість вирощеного молодняку суттєво впливають генотипові і паратипові фактори [1].

Завдання і методи досліджень. Дослідження проводились в умовах племінного репродуктора великої білої породи ВАТ „Мир” Прилуцького району Чернігівської області на молодняку свиней великої білої породи та ландрас. Поросят для досліду було відібрано у віці 12-13 тижнів і сформовано у дві контрольні і дві дослідні групи по 30 голів в кожній. Вирощування молодняку тривало до 7-місячного віку. Молодняк контрольних груп утримували в приміщенні за загальноприйнятою в господарстві технологією, а молодняк дослідних - у таборі напіввідкритого типу, а потім у розробленому нами літньому таборі [5], де власні потреби в поживних речовинах вони забезпечували за рахунок зелених кормів бобово-злакового пасовища та комбікорму (рис.).

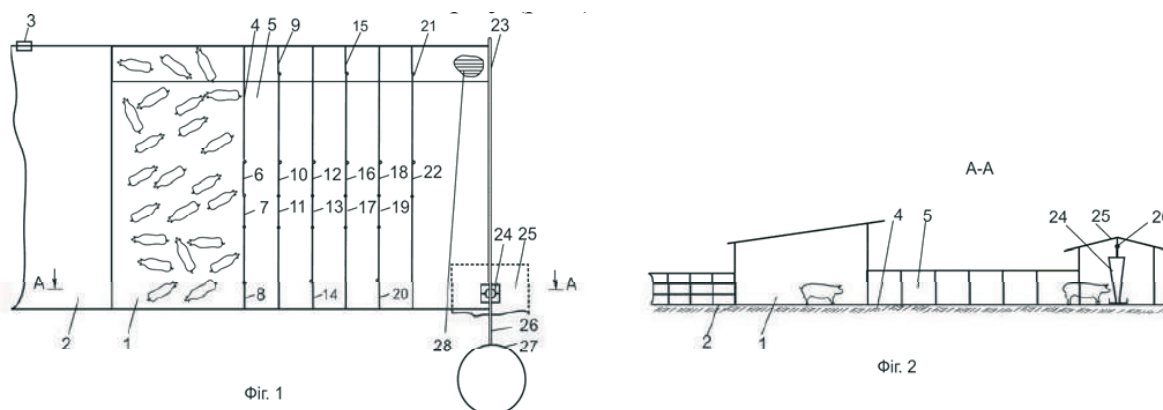

Рис. Схема літнього табору для вирощування свиней: 1-станок, 2-площадка для випасання тварин, 3- електропастух, 4-майданчик для моціону і годівлі, 5- лабіринт, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22-дверки, 23-огорожа, 24-кормовий автомат, 25-дах, 26-спіральний транспортер 27-бункер, 28-решітчаста підлога.

Результати досліджень. Нами встановлено, що літньо-табірне пасовищне утримання свиней за пропонованою нами технологією сприяло кращому росту і розвитку, а також позитивно позначилося на їх відгодівельних, м'ясних і відтворювальних якостях (див. табл.). Як видно із даних наведеної таблиці молодняк порід ландрас і велика біла дослідних груп у кінці вирощування переважав контрольних ровесників за середньодобовим приростом живої маси на 13,97 і 5,93% і площею «м'язового вічка» - відповідно на 20,05 і 24,81%.

Причому, найбільший суттєвий результат за перший опорос був отриманий від свиноматок породи ландрас. Їх багатоплідність порівняно з контролем, підвищилася на 0,5 гол, тоді як у першоопоросок великої білої породи цей показник збільшився на 0,3 гол. Але цю перевагу слід розглядати як тенденцію.

Відгодівельні, м'ясні та відтворювальні якості молодняку свиней за різних умов утримання і годівлі, $\bar{X} \pm S$ x, n=30 гол. в кожній групі

Показник	Ландрас		Велика біла	
	група			
	контрольна	дослідна	контрольна	дослідна
Жива маса на початку досліду, кг	25,36±0,66	25,82±0,69	25,72±0,63	25,27±0,48
Жива маса у кінці досліду, кг	99,0±0,69	103,42±0,96**	98,88±1,22	102,86±1,21**
Середньодобовий приріст за період вирощування, г	694,7±0,98	791,8±8,49	653,2±9,66	746,4±9,44***
Товщина шпигу на рівні 6-7-го грудного хребця, мм	26,0±0,36	24,0±0,24***	35,0±0,22	44,0±0,36***
Площа «м'язового вічка», см ²	38,65±0,32	46,40±0,96***	38,60±0,15	48,18±0,25***
Загальна довжина статевого апарата, см	253,50 ± 7,94	295,33 ± 23,92	204,43 ± 27,27	220,43 ± 29,81
Багатоплідність, гол.	11,3 ± 0,57	11,83 ± 0,37	11,3 ± 0,45	11,6 ± 0,86
Маса гнізда при відлученні у 45 днів, кг	120,0 ± 2,8	128,0 ± 2,70*	119,3 ± 1,19	125,0 ± 2,12*
Багатоплідність, гол.	12,1 ± 0,46	12,5 ± 0,37	11,8 ± 0,29	12,1 ± 0,45
Маса гнізда при відлученні у 45 днів, кг	123,0 ± 3,01	132,0 ± 2,67*	126,6 ± 2,36	128,3 ± 2,83

Примітка: * P>0,95

Маса гнізда при відлученні за перший опорос у свиноматок породи ландрас порівняно з контрольними аналогами була вірогідно вище на 8,0 кг, а у свиноматок великої білої породи – на 5,7 кг (P>0,95).

За другий опорос спостерігалася аналогічна картина. Багатоплідність від свиноматок породи ландрас порівняно з контролем, підвищилася на 0,4 гол, тоді як у першоопоросок великої білої породи цей показник збільшився на 0,3 гол. Але цю перевагу слід розглядати як тенденцію. Маса гнізда при відлученні за другий опорос у свиноматок породи ландрас порівняно з контрольними аналогами була вірогідно вище на 9,0 кг, а у свиноматок великої білої породи – на 1,7 кг. Таким чином, вирощування ремонтних свинок породи ландрас і велика біла в умовах літньо-табірного пасовищного утримання сприяє підвищенню їх маси гнізда при відлученні за перший опорос у розмірі 6,6% і 4,77% відповідно.

Порівняно з контрольними групами вартість додаткової основної продукції на одну голову породи ландрас склала 176,8 грн, а великої білої – 188,5 грн.

Висновки. 1. Вирощування ремонтних свинок породи ландрас і велика біла в умовах удосконаленого літньо-табірного пасовищного утримання сприяє підвищенню їх енергії росту, покращує відгодівельні, м'ясні та відтворювальні якості.

2. З метою отримання міцного, високопродуктивного і добре підготовленого до відтворення ремонтного молодняку свиней великої білої породи і ландрас для малих і середніх свинарських підприємств в зоні Полісся України рекомендуються застосовувати удосконалену технологію літньо-табірного пасовищного вирощування свиней задекларовану у патенті № 62481.

3. Проведені дослідження дають підставу для поглибленого вивчення показників продуктивності молодняку і свиноматок при взаємодії факторів «генотип x середовище» у різних умовах утримання.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бажов Г.М. Биотехнология интенсивного свиноводства / Г.М. Бажов, В.И. Комлацкий. – М.: Росагропромиздат. - 1989. – 269 с.
2. Засуха Ю.В. Производство свинины в фермерском, крестьянском и приусадебном хозяйствах / Ю.В.Засуха, Г.С.Походня. – Белгород: Изд-во Белгородской ГСХА. – 1999. – 192 с.
3. Коваленко В.Ф. Підвищення репродуктивної здатності свиней / В.Ф.Коваленко. – К.: Урожай. - 1985. – 96 с.
4. Нетеса А.И. Воспроизводство в промышленном свиноводстве / А.И.Нетеса. – М.: Россельхозиздат. - 1984. – 216 с.
5. Деклараційний патент № 62481 Україна МКІ А01К67/00 Літній табір для вирощування ремонтного молодняку свиней /Максименко О.О., Іванов В.О.; заявник НАУ. – № u201102915; заявл. 12.03.2011; опуб.25.08.2011. Бюл. № 16.

Иванов В.О., Романовская Л.В., Максименко О.О. Продуктивность свиней разных генотипов при разных условиях содержания.

Представлены экспериментальные материалы относительно преимуществ летне-лагерного пастбищного содержания ремонтного молодняку свиней. В частности, в условиях летне-лагерного пастбищного содержания по группам животных породы ландрас и крупной белой. Стоимость дополнительной основной продукции составила с расчета на одну голову, соответственно, 176,8 и 188,5 грн. сравнительно с аналогами, которые содержались в помещениях.

Ivanov V.O., Romanovskaya L.V., Maksimenko O.O. Productivity of pigs of different genotypes under different conditions of management.

Experimental materials concerning preferences of summer-camp pasture management of repair young are presented. Particularly in conditions of summer-camp pasture management of animal groups of Landrace and Large White breed, cost of additional major production put together for one head respectively 176.8 and 188.5 griven in comparison with analogues which were managed in room.

УДК 636.082.26:636.4

Остапчук П.С., кандидат сільськогосподарських наук
Інститут сільського господарства Криму НААН

КОМБІНАЦІЙНА ЗДАТНІСТЬ ВІДТВОРНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНОМАТОК ЗА УМОВ МІЖПОРОДНОГО ПОЄДНАННЯ

Рецензент – кандидат сільськогосподарських наук Є.М. Турін

Оцінка комбінаційної здатності є вирішальною в характеристиці спеціалізованих м'ясних типів свиней в системі міжпородного схрещування. Нашими дослідженнями встановлено позитивний вплив ефектів ЗКЗ на динаміку живої маси у помісного молодняку протягом усього підсисного періоду при використанні кнурів породи ландрас в якості батьківської форми при схрещуванні з свиноматками великої білої породи. Кнури породи дюрк надають такий вплив лише на живу масу молодняку на момент відлучення.